

Radikalna teorija

Rušitelj kula od slonovače

Feral Faun

1993.

Izgleda da je za mnoge antiautoritarne intelektualce postalo uobičajeno da na radikalnu teoriju gledaju kao na neku akademsku preokupaciju. S jedne strane, imamo slučaj ideoloških aktivista, koji sve one koji kritički analiziraju društvo, pa tako i njihovu aktivnost, optužuju kao salonske intelektualce i akademike, uvek pomalo prevazilazeći najnovija dostignuća u umetnosti izmišljanja slogana. S druge strane, tu su oni koji svoje skromne prihode akademskih intelektualaca dopunjuju pisanjem kritičkih osvrti na račun društva, levice, čak i sopstvenih profesija, ali na tako apstraktan i udaljen način da to gubi svaku vezu s njihovim vlastitim životima. Takvi „radikalni“ intelektualci i antiintelektualni aktivisti u istoj meri odražavaju diskurs društva. Radikalna teorija je negde drugde.

Radikalna teorija izvire iz osećanja pobune, čija je osnovna postavka da društvo u kojem živimo oštećuje naše živote. Pošto smo naučeni ne da mislimo, već da „imamo mišljenje“, veoma lako nam se može desiti da od te osnovne postavke odustanemo priklanjajući se ovoj ili onoj „radikalnoj“ ideologiji, poštapajući se prigodnim sloganima i uzimajući učešće u besmislenom aktivizmu (tačnije *re-aktivizmu*), koji poskakuje i đuska protestujući zbog svega i svačega, ali koji nikada ne napada same korene društva. Slušao sam anarhiste koji zagovaraju „klasni rat“ (pri čemu mnogi od njih dolaze iz više srednje klase) i koji te gluposti opravdavaju tako što kažu kako svaki pokušaj da se razmišlja malo preciznije i kritički predstavlja izraz klasne privilegije – čak i kada su oni koji to pokušavaju nesvršeni gimnazijalci. Ali, u gluposti nema ničeg radikalnog, kao što ni u sloganima nema istinskog razmišljanja, makar to bili i anarhistički slogani.

Radikalna teorija je pokušaj da se objasni društvo kao složeni sistem odnosa, način na koji ono reprodukuje sebe i individuu kao deo društva, kao i da se iznađu načini da se izmakne društvenoj kontroli, život uzme u sopstvene ruke i krene putem samoostvarenja. Tu nema mesta ni za akademske kule od slonovače, niti za besvesni ideološki *re-aktivizam*.

Ako pođemo od toga da društvo osiromašuje naše živote, onda nas samo jedan korak deli od saznanja da simplicistički slogani, koji se često plasiraju pod firmom radikalne misli, predstavljaju deo tog osiromašenja. Oni nas potcenjuju kao individualce, namećući se kao zamena za misao i maštu. „Uništimo vlast!“, možda zvuči sjajno, ali to je sve. Taj slogan nam ne govori ništa o prirodi vlasti, o njenoj vezi sa nama, njenim projekcijama i tendencijama, niti o tome kako je zaista možemo uništiti. To je razlog zbog čega oni koji taj slogan smatraju za pravu analizu stanja, neprestano ponavljaju iste besmislene i bljutave akcije, za koje je još odavno dokazano da samo osnažuju vlast, kao deo društvenog rituala u kojem je, s njima u ulozi pseudoopozicije, pobunu lako obuzdati.

Mogućnost da se misli dalje od slogana je tu, na dohvat ruke; dovoljno je samo obrnuti perspektivu. Ako društvo osiromašuje naše živote, onda u njemu ničega za nas, samim tim ni razloga da tom apsurdnom sistemu odnosa dopuštamo da i dalje određuje kako ćemo gledati na svet, prihvatajući njegovu perspektivu ili samo reagujući na nju. Umesto toga, upravo pokušaj da se život učini što punijim i intenzivnijim, što neminovno dovodi u sukob sa društvom, treba da predstavlja osnovu za stalnu analizu društva i našeg odnosa prema njemu; takva analiza trebalo bi da za našu misao i maštu budu stalni izazov i nadahnuće, kao i podsticaj za aktivnu pobunu protiv postojećeg društva i to u svim prilikama koje nam za to pruža naš svakodnevni život. Ta analiza ne sme da bude statični skup ideja i principa, već sastavni deo dijalektike mišljenja i življenja pobunjene, samoostvarujuće individue. Kao takva, ona može biti samo *sastavni* deo akcije, a ne neka posebna, specijalizovana delatnost. Njen pisani izraz (koji ne treba brkati sa samom analizom) zahteva razvijanje jezika u isto vreme preciznog i fluidnog, usredsređenog i razigranog. Još uvek sam daleko od toga, ali to je način izražavanja koji želim da razvijem. Jezik kojim su pisali

situacionisti, posebno Debor i Vanegem iz vremena Situacionističke internacionale, odgovarao je upravo toj svrsi. Ali, one koji teže da razviju takav jezik ljubitelji slogana znaju samo da optužuju za „intelektualizam“, iako samo takav jezik može da pruži teoriji oblik u kojem će se ova otrgnuti iz domena intelektualaca-specijalaca i postati deo aktivne pobune.

Radikalna teorija je deo jednog načina života koji pretili svim kulama od slonovače. Za nju to su samo beživotne kulise. Ideološki aktivizam za nju je samo plitka, besmislena *re-akcija*. Drugim rečima, teoretičar koji ne živi kao pobunjenik ne govori ništa što bi za nas imalo neki značaj, kao što ni aktivista koji odbija da misli kritički ne čini ništa vredno pomena. Radikalna teorija je misao strasno integrisana u jedan pobunjenički život, i učenje, makar i sporo, da se izražavamo u isto vreme jasno i fluidno. Tako razvijena misao, u stanju je da seče kao najoštrije sečivo.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright



Feral Faun
Radikalna teorija
Rušitelj kula od slonovače
1993.

„Radical Theory: A Wrecking Ball for Ivory Towers“, *Anarchy: A Journal of Desire Armed* No. 38,
Fall 1993. <http://theanarchistlibrary.org/authors/feral-faun>
Preveo Aleksa Golijanin, 2002. <http://anarhija-blok45.net1zen.com>

anarhisticka-biblioteka.net